

BILAGA 14  
FÅGELINVENTERING  
Kolbotten - Nynäshamn



Foto framsida: Törnskata är en fågelart som bedöms gynnas av ledningsgator.

Fågelinventering Kolbotten-Nynäshamn 2019-2021

**BESTÄLLARE** Vattenfall Eldistribution AB

**UTFÖRARE** Sweco AB

**ANSVARIG** David Rocksén  
**INVENTERING** Jon Andersson, Christer Olsson, Vesa Jussila, Thomas Birkö och David Rocksén.  
**RAPPORT** Thomas Birkö  
**GRANSKNING** David Rocksén

# INNEHÅLL

1 INLEDNING .....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Uppdragets syfte .....	3
2 METOD .....	5
2.1 Metodbeskrivning .....	5
3 RESULTAT .....	6
3.1 Inventeringsområdet och det omgivande landskapet .....	6
3.2 Resultat av fältinventeringen och tidigare observationer .....	7
4 SAMLAD BEDÖMNING .....	12
Samlad bedömning delsträcka 1 .....	12
Samlad bedömning delsträcka 2-7 .....	13
5 REFERENSER .....	17

# 1 INLEDNING

## 1.1 BAKGRUND

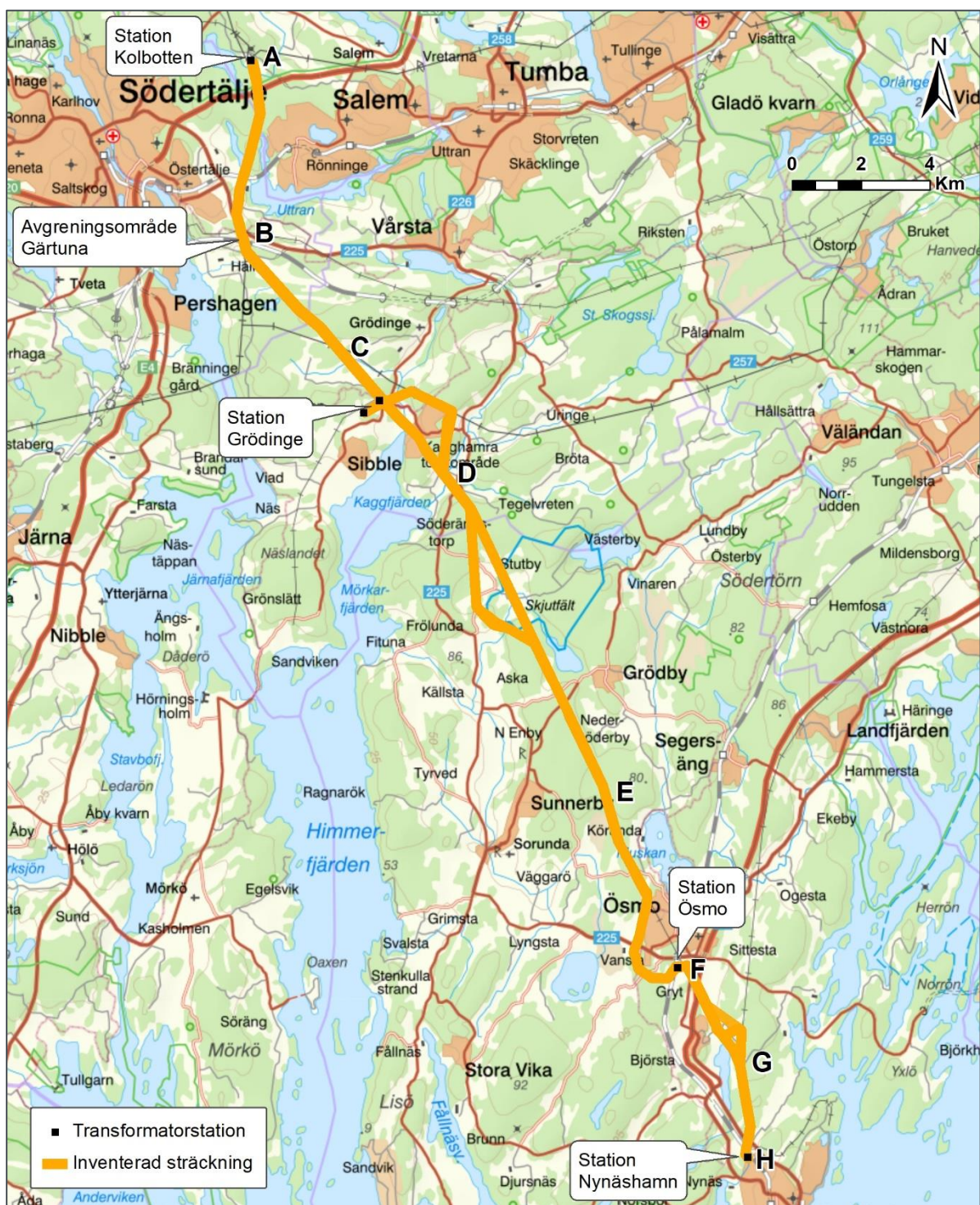
Vattenfall Eldistribution AB uppgraderar flera delar av sitt elnät i och kring Stockholm. Som en del i uppgraderingen ingår en ny, ca 39 km lång, 130 kV ledning mellan Kolbotten och Nynäshamn samt ombyggnation av tre befintliga 70 kV ledningar på sträckan Kolbotten-Gärtuna.

Som en del i utredningsarbetet har Sweco genomfört en fågelinventering under 2019, samt kompletterande inventeringar under 2020 och 2021.

Flera olika ledningssträckningar har utretts inom ramen för projektet, inventering har genomförts längs de sträckningar som redovisas i Figur 1.

## 1.2 UPPDRAGETS SYFTE

Syftet med naturvärdesinventeringen var att hitta och beskriva fågelfaunan inom det avgränsade inventeringsområdet. Resultatet från inventeringen kan användas vid anpassning av den faktiska dragningen av planerad ledning.



Figur 1. Ledningssträckningar för vilka fågelinventering har genomförts.

# 2 METOD

## 2.1 METODBESKRIVNING

Fåglar har inventerats genom förenklad revirkartering längs utredningsområdet med två fältbesök under 2019 eller 2020 (Haas m.fl. 2015). Dessutom har kompletterande fältbesök gjorts under 2021. Befintliga ledningsgator och där breddningen är planerad har inventerats längs på båda sidor. Föreslagna nysträckningar har genomströvats längs en tänkt linje med hjälp av GPS (noggrannhet som bäst +/- 5 m). Inventeringens täckning varierar beroende på om det varit skog eller öppen mark.

Speciellt fokus har riktats mot häckande och revirhävande fågelarter som är antingen rödlistade eller ingår i EU:s fågeldirektiv Bilaga 1. Rödlistade arter är arter vars population inte har en gynnsam utveckling, och som bedöms löpa viss risk att utrotas nationellt. Rödlistekategori anges enligt nedanstående:

Rödlistekategori	Förkortning
Akut hotad	CR
Starkt hotad	EN
Sårbar	VU
Nära hotad	NT

Dessutom har områden där rastande fåglar kan uppträda i större mängder vår och höst undersökts. Dessa rastlokaler är bl.a. Snäckviken, passagen vid Kagghamraån, Fagersjön, Östra Styran vid Ösmo och Alhagens våtmarksområde i Nynäshamn.

Fågelinventeringen utfördes mellan 18/5 och 6/6 2019 samt mellan 27 maj och 12 juni 2020. Inventeringsinsatsen startade i gryningen vid samtliga inventeringstillfällen, cirka kl. 03.30 och avslutades cirka kl. 10 beroende på sträckans längd. Senare än kl. 10 på förmiddagen är inte lämplig tid för riktad fågelinventering eftersom sångaktiviteten går ned markant vartefter det dagas. Vädret samtliga dagar var sol till växlande molnighet med svag vind, vilket ger goda förutsättningar för att höra revirhävande fåglar. Inventerare har varit Christer Olsson, Vesa Jussila, Jon Andersson, Elias Forsberg, Thomas Birkö och David Rocksén.

Förutom fåglar som noterats under fältinventeringen har i denna bilaga också tagits med arter som rapporterats in till Artportalen mellan 2000-2020 (Tabell 1 och 2).

# 3 RESULTAT

## 3.1 INVENTERINGSOMRÅDET OCH DET OMGIVANDE LANDSKAPET

Inventeringsområdet mellan Södertälje och Nynäshamn ligger inom den naturgeografiska regionen 24 Svealands sprickdalsterräng med lerslättdalar och sjöbäcken (Nordiska ministerrådet 1984) i den hemiboreala zonen (Ahti m.fl. 1968). Berggrunden är växlande och består av olika gnejs- och granitvarianter. Regionen utgörs av ett sönderstyckat mosaiklandskap med smärre bergshöjder genombrutna av lerfyllda sänkor eller sjöar.

Naturen längs denna sträcka domineras i stora drag av en omväxlande och småskuren natur. Den kanske viktigaste karaktären rent geomorfologiskt är de många delpartier som domineras av sprickbildningslandskap, där berg i dagen skjuter i höjden på åtskilliga ställen. Detta ger naturen generellt sett en påtagligt småkuperad prägel. Mellan sprickbildningarna hittas ställvis kulturlandskap med beteshagar för främst hästar, men på några håll även får och nötkreatur. Mindre, äldre bosättningar med gömda åkerlyckor återfinns på några ställen i inventeringsområdets närhet.

### Skogsmarken

Rent skogligt är de allra flesta områdena kraftigt dominerade av det rationella skogsbrukets ingrepp i så måtto att mer naturskogslika ytor endast hittas undantagsvis och över mindre arealer. Det enda egentliga naturskogsområde med högre skogliga kvaliteter som passerar är ett skogsreservat ett par kilometer söder om Hall. Övriga få yngre kalhyggen påträffas längs den planerade kraftledningens sträckning.

Kring de uppskjutande gråstensskullarna och på andra torrare marker dominerar tall, där man bland medelålders träd hittar enstaka lämnade exemplar som nått grova dimensioner. I övrigt är skogarna nära eller strax under avverkningsmogen ålder i de flesta fall. Tallen tenderar att bli allt mer dominant, på granens bekostnad, ju närmare Södertälje man kommer. I mer fuktigt belägna stråk dominerar frisk granskog av blåbärsristyp. Bördiga jordar har lett till en snabb tillväxt på höjden. Tättväxande granplanteringar med 30- till 40-åriga träd hittas fläckvis. På de flesta håll är befintliga kraftledningsgator nyligen röjda varför högre vegetation som regel saknas där, men ställvis – främst i dess kanter – hittas pelarenar som på sina håll når flera meters höjd.

Lövträdsförekomsten i det inventerade området är mer fläckvis utspridd och några större, sammanhängande lövskogsdungar hittas endast på några få ställen. Främst i kantzoner av öppen kulturmark och i granskogarnas periferi återfinns som regel mindre dungar av främst ek och asp, men även klibbal, sälg och björk. Några undantag från denna regel hittas kring Grödbby, där beteshagar med lite grövre ekar breder ut sig (träd med dimensioner som ligger kring 2,5 meter i omkrets). Även i inventeringsområdets sydligaste delar, i Nynäshamns norra utkanter, hittas lite grövre ekar. Förekomsten av andra ädellövträd som lind, ask, alm och lönn är ringa och mest i form av enstaka, spridda träd längs hela sträckningen. På några håll hittas faktiskt även små spirande bokplantor i den befintliga kraftledningsgatan.

Buskskiktet är som regel sparsamt förekommande och sällan välutvecklat, dock med rejält tilltagna hasselnår på somliga håll i mer frodiga och kulturbundna kantzoner; olvon, fläder och vildrosor förekommer endast fläckvis liksom mer utbredda slånärssnår. Videsnår återfinns bara på enstaka ställen i fuktigare miljöer.

### Flora

Marksiktet hyser i huvudsak en måttligt varierad flora. lögonenfallande är de stora mattor av liljekonvalj som hittas i många frodigt belägna, öppna delar av kraftledningsgatan. Andra talrika växter i sådan miljö är olika slags tistlar, teveronika, smultron, skogsviol, getrams, gökärt, fyrkantig johannesört och jungfrulin. I klippskrevor i den torra, lavrika hållmarkstallskogen hittas tulkörten allmänt.

### **Sjöar, vattendrag och våtmarker**

Inventeringsområdet sträcker sig förbi anmärkningsvärt få vattendrag. Några enstaka sjöar av både eutrof och oligotrof typ kan hittas i en någorlunda närhet av den inventerade linjen, men inte i dess absoluta närhet. Vattenfyllda diken hittas nästan uteslutande i de områden som löper genom större ytor av kulturlandskap. Ett fåtal mindre bäckar rinner tvärs igenom inventeringsområdet, där Kagghamraån är den bäst utvecklade, med rinnande vatten, ett visst djup och en bredd på ställvis nästan två meter. De lövrika omgivningarna ger den ett mycket lummigt intryck. Här är fågellivet följaktligen sällsynt rikt.

Människoskapade smådammar hittas på några ställen på den anlagda golfbana som ligger norr om Ösmo, där ett relativt intressant fågelliv återfinns. Norr om Kagghamra vid Snäckviken passerar man alldeles intill en anlagd våtmark. Intill denna finns en kreatursbetad sank strandäng som tidvis är översvämmad – en perfekt kombination för fågellivet med dessa två våtmarkstyper intill varandra! En annan anlagd våtmark, Nyboda viltvatten, är en till synes mycket lämplig fågelsjö, strax öster om Station Kolbotten.

Myrmarkerna som passerar är få, små till ytan och mestadels av skogs- eller buskmyrtyp. Ett undantag finns dock, några kilometer norr om Stutby hittas en några hektar stor och torr myr som närmast är av norrländsk karaktär, med högvuxen pors och skvatram samt hjortronblom.

## **3.2 RESULTAT AV FÄLTINVENTERINGEN OCH TIDIGARE OBSERVATIONER**

### **Översikt**

Sammanlagt noterades 15 naturvårdsklassade fågelarter (rödlistade arter) vid fältinventeringen. Rödlistade arter som noterades var skedand (NT), tofsvipa (VU), havsörn (NT), duvhök (NT), spillkråka (NT), gröngöling, tornseglare (EN), hussvala (VU), stare (VU), tallita (NT), ärtsångare (NT), buskskvätta (NT), rosenfink (NT), gulsparv (VU), sävsparv (NT), Förutom dessa sågs även arter som är upptagna i Fågeldirektivets bilaga 1.

En stor del av tidigare rapporterade artfynd inom 1 km från inventeringsområdet är koncentrerade till våtmarksområdena vid Snäckviken och Kagghamraåns dalgång, Fagersjön, Östra Styran och Alhagens våtmark. Flera fynd av intressanta arter har också inrapporterats från andra delar av inventeringsområdet.

Sammantaget ger inventeringsresultatet från fältinventeringen, kombinerat med uppgifter om tidigare fynd från Artportalen, en god bild av områdets fågelliv.

Fågelinventeringen presenteras i sju delsträckor från norr till söder enligt kartan i figur 1.

### **Delsträcka 1 (A-B)**

Sökt sträckning startar från befintlig station vid Kolbotten inom Borsjöns naturreservat till Ersboda öster om Södertälje. Vägnätet i detta område är tätt men det förekommer små fickor av för fåglarna intressant natur i de delar av inventeringsområdet som ligger i Södertäljes utkanter. Området domineras av skogsmark både norr och söder om E4/E20. Befintlig ledningsgata utgör en miljö där bl.a. ett antal revir av gulsparv (VU) trivs. Det är väldigt tydligt t.ex. mellan transformatorstationen i Kolbotten och E4/E20. Här har noterats även buskskvätta (NT) och törnskata. Knappt 300 meter öster om ledningsgatan sydost om transformatorstationen i Kolbotten ligger Nyboda viltvatten. Det är ett kärr som är en lämplig häckningsmiljö för våtmarksfåglar med mindre holmar, strandängar och vassruggar. Här förekommer bl.a. trana, sångsvan, brun kärrhök, mindre hackspett (NT), spillkråka (NT), havsörn (NT), bivråk (NT) lärkfalk, törnskata. I sjön Tullan väster om ledningsgatan förekommer storlom, fiskgjuse, bivråk (NT), gröngöling, mindre hackspett (NT) och sävsparv (NT). Även trädlärka har noterats här.

Sträckan mellan E4/E20 går i skogsmark mellan Dånviken och Glasbergasjön till järnvägen vid Lill-Skärvsta. Vid Glasbergasjöns förekommer sävsparv (NT), törnskata, gröngöling, buskskvätta (NT), sånglärka, stare (VU) och gulsparv (VU) och vid Dånviken har sävsparv (NT) och spillkråka (NT) noterats. Vid Lill-Skärvsta har kornknarr (NT) spelat. I strandområdet mot Uttran i Gärtuna förekommer sävsparv (VU), vaktel (NT) kornknarr (NT), mindre



hackspett (NT), spillkråka (NT), storspov (EN), sånglärka, buskskvätta (NT), kungsfågel och gulspurv (VU). Fiskgjuse (FD) ses ibland födosöka i Uttran.

### **Delsträcka 2 (B-C)**

Sträckan mellan Igelstaviken och Uttran består omväxlande av odlingsmark och skogsmark. Vandringsleden Sörmlandsleden passerar här mellan Gärtuna och Skarmanstorp. Av intressantare fåglar har noterats spelande kornknarr (NT) på ängsmark vid Lill-Skärvsta. I strandområdet mot Uttran i Gärtuna förekommer sävsparv (VU), vaktel (NT) kornknarr (NT), mindre hackspett (NT), spillkråka (NT), storspov (EN), sånglärka, buskskvätta (NT), kungsfågel och gulspurv (VU). Fiskgjuse (FD) ses ibland födosöka i Uttran.

Området från Hall till Solberga och Grödinge domineras av skogsmark med en del åkermark både i norra delen vid Hall samt i söder i området runt Solberga. Längs delsträckan finns även ett myrområde vid Marsjön väster om sökt sträckning. Delsträckan präglas av ett småkuperat sprickbildningslandskap. En del barrnatureskogar finns i närområdet till ledningen och området har en del berg i dagen och impedimentmark. Där finns en del orörda hållmarkstallskogar med grövre tall och asp i anslutning till ledningsgatan.

Vid inventeringen noterades ormråk vid Skarmanstorp och gulspurv vid åkermarken öster om Hall-anstalten. På ängsmarken sydost om Hall noterades sånglärka, gulspurv (VU). Här finns också observationer av törnskata och buskskvätta (NT). I skogsområdet söder därom noterades vid inventeringen en del barrskogsanknutna fågelarter som nötkråka, ormråk, svartmes, talltita (NT), kungsfågel, tofsmes, gärdsmyg, och rödstjört. I den befintliga ledningsgatan noterades också flera revir av gulspurv (VU) samt en sjungande trädlärka över ledningsgatan. Strax norr om våtmarksområdet vid Marsjön flög nio gråhäger lockande förbi över ledningsområdet vid inventeringen den 6 juni 2019. Kan hända finns en hägerkoloni i området eventuellt ner mot Marsjön. Vid Marsjön finns även observationer av sävsparv (NT), brun kärhöök, sångsvan, trana, törnskata, trädlärka, lärkfalk, sånglärka, kungsfågel och gulspurv (VU).

I skogsområdet nordost och ost om Vipptorp och Solberga noterades vid inventeringen bl.a. gök, göktyta, gröngöling, spillkråka (NT), stare (VU), buskskvätta (NT) och trädlärka. Bivrak (NT), trädlärka och törnskata är också noterat vid Grödinge öster om ledningsgatan.

### **Delsträcka 3 (C-D)**

Området mellan Solberga och Grödinge ner till Snäckviken och Kagghamra tomtområde består av skogsområden på höjderna med inklämda odlingsmarker i dalgångarna däremellan. I Snäckviken passerar en grund vik med en fin betad strandäng. Dessa strandängar är ofta rika fågelmiljöer och en bristvara i jordbrukslandskapet. Strandängen vid Snäckviken har en fuktängsflora och utgör en bra lokal för rastande fåglar. Strax norr om Kagghamra ligger ett fint alkärr med gott om grövre klubbalar, vilket är en lämplig biotop för exempelvis mindre hackspett (NT).

I åkermiljön på denna delsträcka från Solberga till Snäckviken har vid inventeringen bland annat noterats sånglärka, gulspurv (VU), trädlärka, göktyta, buskskvätta (NT). I skogsområdet förekommer orre, nötkråka (NT), större hackspett, gröngöling, dubbeltrast, tofsmes, törnskata, stjärntmes, svarthätta och kungsfågel.

Den betade strandängen vid Snäckviken är en särskilt rik fågelmiljö. Här finns också ett anlagt viltvatten i förlängningen av havsviken omgivet av välbetad betesmark. Vid inventeringen noterades bl.a. sångsvan, gråhäger, knipa, sånglärka, stare (VU), buskskvätta (NT), härmsångare och gulspurv (VU). En adult havsörn (NT) noterades också överflygande över området vid viken. En död sångsvan som kolliderat med den befintliga ledningen hittades under ledningen. Från Snäckviken och norrut finns en dalgång som omges av höjdryggar där mycket fåglar passerar. Detta kunde konstateras även vid ett fältbesök under sträcktid i april 2021. Detta område berörs av ett utrett sträckningsalternativ för ledningen. Vissa arter som noterades förbiflygande i höjd med den befintliga 400 kV ledningen i området bedöms kollisionsskänkliga, bland annat olika arter av gäss, sångsvan, trana och gråhäger. Dessutom noterades en förbiflygande skrântärna (NT), vilket troligen var ett tillfälligt fynd men som visar att olika arter använder dalgången som en sträckled.

Vid Snäckviken har även noterats stjärtand (VU), årtå (VU), ejder (VU), salskrake, rördrom (NT), trana, storspov (EN), vaktel (NT), småfläckig sumphöna (VU), fisktärna, gråtrut (VU), jorduggla, sparvugglas, mindre hackspett (NT), gröngöling, spillkråka (NT), brun kärrhök (FD), duvhök (NT), bivråk (NT), fiskgjuse, lärkfalk, nötkråka (NT), ängspiålar (NT), trädlärka, busksångare (NT), flodsångare (NT), trastsångare (NT), rosenfink (NT) och sävsparv (NT).

#### **Delsträcka 4 (D-E)**

Inventeringsområdet mellan Kagghamra tomtområde söderut till Sunnerby går omväxlande igenom både skogsområden och jordbruksmark. Strax söder om Kagghamra tomtområde passerar den över Kagghamraån som är ett riksintresseområde bland p.g.a. en unik havöringsstam som här har ett viktigt reproduktionsområde. Kagghamraån omgärdas av en lövbård med odlingsmark på båda sidorna.

I norr vid Kagghamra och över Kagghamraån går inventeringsområdet över åkermark och passerar en del fina åkerholmar i odlingslandskapet med grova aspar och ett flertal hålaspar. Här noterades vid inventeringen bl.a. buskskvätta (NT), sånglärka, stare (VU) samt gulsparr (VU) med flera revir vid åkermarken och brynmiljön. På åkerholmarna förekom flera spelande skogsduva, gröngöling, spillkråka (NT) och stare (VU). Sannolikt häckar dessa arter i håligheter i de grova asparna i dessa åkerholmar. Även törnskata sågs här vid åkerholmarna. I skogsområdet norr om åkerholmarna noterades bl.a. svartmes, tofsmes, kungsfågel, nötskrika och korsnäbb. Näktergal hördes sjunga i lövbården mot Kagghamraån. På åkermarken öster om ån har även mindre flugsnappare (NT) hörts

Vid Kagghamraåns utlopp i Kaggfjärden finns även observationer av mindre hackspett (NT), spelande dubbelbeckasin (NT), trastsångare (NT). En backsvalkoloni (NT) har funnits vid Kagghamra grustag på 1990-talet men det är osäkert om den miljön finns kvar. Däremot finns nu en backsvalkoloni med ca 100 aktiva bohål i en sandbrant öster om Södertörns ryttarcentrum. I strandområdet mot Kaggfjärden har noterats ejder (VU), bivråk (NT), fisktärna, spillkråka (NT) och sävsparv (NT).

I skogsområdet söder om bostadsområdet vid Ödesång ner mot västra delen av Stutby noterades vid inventeringen bl.a. gulsparr (VU) med flera revir i ledningsgatan, törnskata, spillkråka, tofsmes, trädkrypare, rödstjärt, kungsfågel och gårdsmyg. Öster om befintlig ledning i området vid Stutby sågs bl.a. skogssnäppa, tornseglare (EN), gök och gröngöling. Över åkermarken mellan Stutby och Frölunda malm uppträdde vid inventeringen bl.a. sånglärka och gulsparr (VU). Här har också noterats stare (VU), trädlärka. Kungsfågel noterades vid skogsområdet söder om Frölunda malm vid Eby. Där sågs också trana på åkermarken.

På sträckan från Frölunda malm till Charlottenberg finns skogsterräng med bland annat grovvuxen reslig barrblandskog med en ålder av uppemot 120 år och med inslag av hållmarkstallskog. Här noterades arter som kungsfågel, trädkrypare, dubbeltrast. Norr om Charlottenberg på åkermarken mot skogsbrynet noterades sånglärka, törnsångare, stare (VU) och här i odlingslandskapet har också noterats trädlärka, törnskata, vaktel (NT), trana och nattskär. I skogen norr om odlingsmarken passerar inventeringsområdet över en moränkulle med flertalet grova aspar och tallar på 150 år eller mer. Här noterades skogsduva, tofsmes, svartmes, talltita (NT), gårdsmyg och kungsfågel. Ytterligare revir av svartmes, talltita (NT), kungsfågel, och gulsparr (VU) konstaterades på sträckan ner mot Hagaberg. Vid Sätra och Fagersta där utredningsområdet passerar vid eller över åkermarken sydväst om Fagersjön hördes flera revir av gulsparr (VU) och kungsfågel. Här noterades också tofsmes, skogsduva, gök, gårdsmyg, gröngöling, stare (VU), buskskvätta (NT), stenknäck och fiskgjuse. Inventeringsområdet tangerar här våtmarksområdet runt Fagersjön och här är ett stort antal fågelarter tidigare noterade bl.a. trana, sångsvan, storlom, rördrom (NT), havsörn (NT), fiskgjuse, brun kärrhök, lärkfalk, fisktärna, mindre hackspett (NT), spillkråka (NT), gröngöling, nattskär, sånglärka, buskskvätta (NT), tornseglare (EN), hussvala (VU), nötkråka (NT), stare (VU), kungsfågel, gulsparr (VU), sävsparv (NT).

Söder om Fagersjö vid Sanda grustag noterades vid inventeringen bl.a. gröngöling, törnskata, trädlärka, hämpling, gulsparr (VU). Här finns också observationer av gröngöling, en mindre backsvalkoloni på ca 40 bohål (NT), från 2011 men inga backsvalor kunde ses vid inventeringen 2019, nattskär. Gök och gulsparr (VU) hördes vid inventeringen söder om Sanda grustag. I skogsområde söder om Sanda grustag till Larsberga noterades skogsduva, spillkråka (NT), tornseglare (EN), trädlärka, tofsmes och kungsfågel.

### **Delsträcka 5 (E-F)**

Från området öster om Sunnerby till Ösmo går inventeringsområdet över skogsmark i princip på hela sträckan. På ett ställe passerar den över golfbanan i Körunda.

På sträckan mellan Sunnerby och golfbanan noterades vid inventeringen bland annat ormvråk, skogsduva, spillkråka (NT), trädlärka, gök, gårdsmyg, buskskvätta (NT), svartmes, kungsfågel och flera revir av gulspurv (VU) företrädesvis kopplade till den befintliga ledningsgatan. Vid Väggarö mosse väster om ledningsgatan finns observationer av duvhök (NT), orre, spillkråka (NT), gröngöling, nötkråka (NT), trädlärka, törnskata, kungsfågel och gulspurv (VU).

I anslutning till passagen över golfbanan noterades gröngöling, stenknäck, stare (VU), skogsduva samt rörhöna i en damm på golfbanan. Här har också noterats bivråk (NT), lärkfalk, pärluggla, mindre hackspett (NT), rosenfink (NT), spillkråka (NT), nötkråka (NT). Vid sjön Muskan öster om befintlig ledning finns observationer av häckande storlom, sångsvan, brunand (EN), svarthakedopping, trana, fiskgjuse, fisktärna, pärluggla, mindre hackspett (NT), gröngöling, spillkråka (NT), nattskärre, sånglärka, trädlärka, stare (VU), kungsfågel, törnskata, gulspurv (VU).

Vid åkerpassagen väster om Breddal och mot Vansta noterades sånglärka, stare (VU) och gulspurv (VU). Här har även setts brun kärrhök, mindre hackspett (NT) och vid Vansta industriområde svart röstjärt (NT). Sydväst om Vansta på ett avstånd av ca 290 meter som närmast från ledningen finns ett fågelrikt våtmarksområde, Östra Styran, där 230 olika fågelarter har setts. Vid inventeringen där noterades bl.a. sångsvan, kricka, snatterand, skedand (NT), rödbena, tofsvipa (VU), fiskgjuse, brun kärrhök, sävsångare, rosenfink (NT) och sävsparv (NT).

Östra Styran är främst en fin rastlokal för fåglar under våren. Här har 139 arter noterats totalt och bland häckfåglarna finns bl.a. storlom, sångsvan, svarthakedopping, brunand (EN), skedand (NT), stjärtand (VU), rördrom (NT), havsörn (NT), bivråk (NT), brun kärrhök, årtå (VU). Här ses också trana, duvhök (NT), lärkfalk, fiskgjuse, småfläckig sumphöna (VU), kornknarr (NT), storspov (EN), grönbena, brushane (VU), dubbelbeckasin (NT), fisktärna, pärluggla, spillkråka (NT), gröngöling, mindre hackspett (NT), blåhake, törnskata, sånglärka, stare (VU), trädlärka, nattskärre, ängspioplärka (NT), tornseglare (EN), hussvala (VU), buskskvätta (NT), skäggmes (NT), kungsfågel, lundsångare (NT), flodsångare (NT), busksångare (NT), trastsångare (NT), vassångare (NT), rosenfink (NT), gulspurv (VU), sävsparv (NT). Av ovanliga fåglar som noterats här tillfälligt finns bl.a. mindre sumphöna, sommargylling (EN) och dvärgspurv (VU).

På sträckan vid Gröna skog söder om Ösmo mot Kviglöt och Gryt noterades bl.a. tofsmes, svartmes, grönsångare och gulspurv (VU).

### **Delsträcka 6 (F-G)**

Vid åkerområdet i Gryt hörde en näktergal spela för full i skogskanten österut. Här har också noterats mindre hackspett (NT) samt även en observation av brandkronad kungsfågel. Vid åkermarken och skogsmarken vid Lill-Lida norr om Klövsta noterades sånglärka, buskskvätta (NT), törnskata samt några revir av gulspurv (VU). Andra arter som har noterats här är kornknarr (NT) och nattskärre. Vid Vidby sågs under inventeringen bl.a. trana, gråhäger, sånglärka, svartvit flugsnappare (NT), talltita (NT), tofsmes, ärtsångare (NT) och några revir av gulspurv (VU). Vid Vidby mot Älrviksön noterades bl.a. törnskata, stare (VU), och gulspurv (VU). Här finns sedan tidigare observationer av rördrom (NT), raphöna (NT), skogssnäppa, sparvuggla, trädlärka, sånglärka, nattskärre, rosenfink (NT) och busksångare (NT).

### **Delsträcka 7 (G-H)**

Inventeringsområdet från nordöstra delen av Älrviksön till ställverket i Nynäshamn går mestadels över skogsmark längs med en befintlig ledningsgata. På sträckan över skogsmarken till Berga vid väg 73 noterades under

inventeringen bl.a. spillkråka (NT), gök, brun kärrhök, korp, gårdsmyg, svartmes, tofsmes, kungsfågel samt närmast väg 73 gröngöling, stare (VU), samt för hela delsträckan ett antal revir av gulsparv (VU) i ledningsgatan. Andra fågelarter som är noterade i området är sångsvan, storlom, rördrom (NT), trana, vaktel (NT), kornknarr (NT), raphöna (NT), småfläckig sumphöna (VU), havsörn (NT), fiskgjuse, bivråk (NT), duvhök (NT), brun kärrhök, lärkfalk, fisktärna, sparvuggla, pärluggla, gröngöling, mindre hackspett (NT), spillkråka (NT), nötkråka (NT), tornseglare (EN), hussvala (VU), trädlärka, sånglärka, stare (VU), buskskvätta (NT), törnskata, nattskärre, skäggmes (NT), trastsångare (NT), flodsångare (NT), rosenfink (NT), gulsparv (VU), sävsparv (NT) vid Älvviksjöns sydöstra del.

Sista delen från väg 73 till anslutningen vid ställverket sågs bl.a. tornfalk sitta på ledningen samt i skogsområdet österut rödstjärt, större hackspett och gulsparv (VU). Ett fint våtmarksområde, Alhagens våtmark, finns iordningställt ca 850 m öster om ställverket i Nynäshamn. Det är ett tillskapat våtmarksområde vid reningsverket i Nynäshamn. Här har anlagts stigar, fågeltorn m.m. I denna våtmark har så mycket som 229 fågelarter rapporterats. Vid inventeringen här noterades bl.a. knölsvan, gråhäger, kricka, skogssnäppa, svartvit flugsnappare (NT), ärtsångare (NT), kärrsångare, rörsångare, sävsångare och sävsparv (NT)

Bland häckfåglarna i Alhagens våtmark kan också nämnas sångsvan, grågås, flera arter simänder, svarthakedopping, smådopping (NT) brun kärrhök, rörhöna, sothöna, trana, vattenrall, mindre hackspett (NT), spillkråka (NT) och gröngöling.

# 4 SAMLAD BEDÖMNING

## SAMLAD BEDÖMNING DELSTRÄCKA 1

Tabell 1: Delsträcka 1, rödlistade fåglar samt fåglar som ingår i EU:s fågeldirektiv Bilaga 1. Fåglar som anges i tabellen är påträffade i fält i samband med fågelinventeringen, eller tidigare inrapporterade arter till Artportalen. Sammantaget görs en bedömning av förekomst, vilken påverkan ledningen kan tänkas ha, samt vilka skyddsåtgärder som föreslås för att inte påverka artens bevarandestatus. NT=nära hotad, VU=sårbar, EN=starkt hotad, FD=fågeldirektivet.

Art	Klassning	Bedömd förekomst	Bedömd påverkan	Skyddsåtgärder
bivråk	NT, FD	Häcker troligen i området	Låg påverkan, skulle kunna gynnas svagt av ledningsgator genom ökade möjligheter till födosök.	
brun kärrhök	FD	Häckfågel runt sjöarna i området	Viss risk för kollisioner	Fågelavvisare kommer att sättas upp vid passage av Glasbergasjön
brunand	EN	Sporadiska häckningar kan förekomma	Låg risk för kollisioner	Fågelavvisare kommer att sättas upp vid passage av Glasbergasjön
buskskvätta	NT	Tämligen vanlig häckfågel	Gynnad av ledningsgatan	
duvhök	NT	Häcker i området	Missgynnad av habitatförlust och viss risk för kollisioner	
fiskgjuse	FD	Fiskar i Tullan, Uttran och Glasbergasjön och kan häcka i området	Viss risk för kollisioner	Fågelavvisare kommer att sättas upp vid passage av Glasbergasjön
fisktärna	FD	Häckfågel runt sjöarna	Låg risk för kollisioner	
flodsångare	NT	Sporadiskt häckande	Gynnad av ledningsgatan	
gröngöling		Häcker i området	Missgynnad av habitatförlust	Högstubbar görs av stående död ved och grova träd vid passage av utpekade naturvärdesobjekt.
gulsparv	VU	Vanlig häckfågel i området	Gynnad av ledningsgatan	
havsörn	NT, FD	Ses i området och enstaka häckningar kan förekomma runt de större sjöarna	Viss risk för kollisioner	Fågelavvisare kommer att sättas upp vid passage av Glasbergasjön
mindre flugsnappare	FD	Sporadiskt häckande	Låg påverkan	
mindre hackspett	NT	Sporadiskt häckande	Missgynnad av habitatförlust	Högstubbar görs av stående död ved och grova träd vid passage av utpekade naturvärdesobjekt.
rosenfink	NT	Sporadiskt häckande	Låg påverkan	
spillkråka	NT, FD	Vanlig häckfågel i området	Missgynnad av habitatförlust	Högstubbar görs av stående död ved och grova träd vid passage

Art	Klassning	Bedömd förekomst	Bedömd påverkan	Skyddsåtgärder
				av utpekade naturvärdesobjekt.
<b>stare</b>	VU	Vanlig häckfågel i området	Gynnad av ledningsgatan men svagt missgynnad om hålträd försvinner	Holkar sätts upp vid passage av naturvärdesobjekt.
<b>storlom</b>	FD	Häckar i sjön Tullan	Viss risk för kollisioner	Fågelavvisare kommer att sättas upp vid passage av Glasbergasjön
<b>sparvuggla</b>	NT	Noterad spelande	Missgynnad av habitatförlust	Holkar sätts upp vid passage av naturvärdesobjekt.
<b>sångsvan</b>	FD	Vanlig förbiflyttare och sporadiskt häckande	Viss risk för kollisioner	Fågelavvisare kommer att sättas upp vid passage av Glasbergasjön
<b>sävspurv</b>	NT	Vanlig häckfågel i området	Påverkas ej	
<b>torneglare</b>	EN	Vanlig häckfågel i området	Svagt missgynnad om hålträd försvinner	Högstubbar skapas om hålträd påträffas
<b>trana</b>	FD	Vanlig förbiflyttare och sporadiskt häckande	Viss risk för kollisioner	Fågelavvisare kommer att sättas upp vid passage av Glasbergasjön
<b>trädlärka</b>	FD	Vanlig häckfågel i området	Låg påverkan	
<b>törnskata</b>	FD	Vanlig häckfågel i området	Gynnad av ledningsgatan	

## SAMLAD BEDÖMNING DELSTRÄCKA 2-7

Tabell 2: Delsträcka 2-7, rödlistade fåglar samt fåglar som ingår i EU:s fågeldirektiv Bilaga 1. Fåglar som anges i tabellen är påträffade i fält i samband med fågelinventeringen, eller tidigare inrapporterade arter till Artportalen. Sammantaget görs en bedömning av förekomst, vilken påverkan ledningen kan tänkas ha, samt vilka skyddsåtgärder som föreslås för att inte påverka artens bevarandestatus. NT=nära hotad, VU=sårbar, EN=starkt hotad, FD=fågeldirektivet.

Art	Klassning	Bedömd förekomst	Bedömd påverkan	Skyddsåtgärder
<b>backsvala</b>	VU	Koloni öster om Södertörns ridskola och en tidigare koloni noterad vid Sanda grustag (delsträcka 4).	Påverkas ej	
<b>berguv</b>	VU	Har häckat på två ställen i omgivande landskap, några km från ledningen.	Låg risk för kollisioner	
<b>bivvråk</b>	NT, FD	Häckar i omgivande landskap	Låg påverkan, skulle kunna gynnas svagt av ledningsgator genom ökade möjligheter till födosök.	
<b>blåhake</b>	FD	Sporadiskt rastande	Påverkas ej	
<b>brunand</b>	EN	Sporadiska häckningar kan förekomma	Låg risk för kollisioner	Fågelavvisare kommer att sättas upp vid passage av betesmarken vid Snäckviken (Kagghamra) och

Art	Klassning	Bedömd förekomst	Bedömd påverkan	Skyddsåtgärder
				odlingsmarken vid Fagersjön.
<b>brun kärrhök</b>	FD	Häckfågel	Viss risk för kollisioner	Fågelavvisare kommer att sättas upp vid passage av betesmarken vid Snäckviken (Kagghamra) och odlingsmarken vid Fagersjön.
<b>brushane</b>	VU	Rastande delsträcka 5 Östra Styran	Låg risk för kollisioner	
<b>buskskvätta</b>	NT	Tämligen vanlig häckfågel	Gynnad av ledningsgatan	
<b>busksångare</b>	NT	Sporadiskt förekommande. Kan ev. häcka vissa år.	Påverkas ej	
<b>dubbelbeckasin</b>	NT	Rastande fågel. Har spelat i området vid Kagghamraån på sträck.	Låg risk för kollisioner	
<b>duvhök</b>	NT	Häcker i området	Missgynnad av habitatförlust och viss ökad risk för kollisioner	
<b>fiskgjuse</b>	FD	Fiskar i området och kan häcka i området	Viss risk för kollisioner	
<b>fisktärna</b>	FD	Häckfågel i Uttran	Låg risk för kollisioner	
<b>gröngöling</b>		Häcker i området	Missgynnad av habitatförlust	Högstubbar görs av stående död ved och grova träd vid passage av utpekade naturvärdesobjekt.
<b>gulsparv</b>	VU	Vanlig häckfågel i området	Gynnad av ledningsgatan	
<b>havsörn</b>	NT, FD	Ses ofta i området och enstaka häckningar kan förekomma runt de större sjöarna	Viss risk för kollisioner	
<b>hussvala</b>	VU	Vanlig häckfågel i området	Påverkas ej	
<b>härmsångare</b>		Häckfågel	Påverkas ej	
<b>jorduggla</b>	FD	Förbifyttande art	Gynnad av ledningsgatan men viss risk för kollision	Fågelavvisare kommer att sättas upp vid passage av betesmarken vid Snäckviken (Kagghamra) och odlingsmarken vid Fagersjön.
<b>kornknarr</b>	NT, FD	Ovanlig häckfågel i området	Gynnad av ledningsgatan	
<b>mindre hackspett</b>	NT	Sporadiskt häckande	Missgynnad av habitatförlust	Högstubbar görs av stående död ved och grova träd vid passage av utpekade naturvärdesobjekt.
<b>nattskärva</b>	FD	Häcker sparsamt i omgivande landskap	Låg påverkan	
<b>nötkråka</b>	NT	Sporadiskt häckande	Låg påverkan	

Art	Klassning	Bedömd förekomst	Bedömd påverkan	Skyddsåtgärder
<b>rosenfink</b>	NT	Sporadiskt häckande	Låg påverkan	
<b>rördrom</b>	NT	Häckfågel	Låg risk för kollisioner	Fågelavvisare kommer att sättas upp vid passage av betesmarken vid Snäckviken (Kagghamra) och odlingsmarken vid Fagersjön.
<b>småfläckig sumphöna</b>	VU	Sporadiskt häckande	Låg påverkan	
<b>sparvuggla</b>	FD	Häckfågel	Låg påverkan	Holkar sätts upp vid passage av naturvärdesobjekt.
<b>spillkråka</b>	NT, FD	Vanlig häckfågel i området	Missgynnad av habitatförlust	Högstubbar görs av stående död ved och grova träd vid passage av utpekade naturvärdesobjekt.
<b>stare</b>	VU	Vanlig häckfågel i området	Gynnad av ledningsgatan men svagt missgynnad om hålträdd försvinner	Holkar sätts upp vid passage av naturvärdesobjekt.
<b>storspov</b>	EN	Sporadiskt rastande	Låg risk för kollisioner	
<b>svarthakedopping</b>	FD	Häckfågel Östra Styran (delsträcka 5)	Låg risk för kollisioner	
<b>svartvit flugsnappare</b>	NT	Häckfågel	Missgynnas om hålträdd försvinner	Holkar sätts upp vid passage av naturvärdesobjekt.
<b>svart rödstjärt</b>	NT	Ovanlig häckfågel i området	Svagt missgynnad om hålträdd försvinner	Högstubbar skapas om hålträdd påträffas
<b>sångsvan</b>	FD	Vanlig förbiflyttare och sporadiskt häckande	Ökad risk för kollisioner	Fågelavvisare kommer att sättas upp vid passage av betesmarken vid Snäckviken (Kagghamra) och odlingsmarken vid Fagersjön.
<b>sävspurv</b>	NT	Vanlig häckfågel i området	Påverkas ej	
<b>talltita</b>	NT	Noterad i skogsområdet sydost om Hall.	Missgynnas om murkna högstubbar och död ved försvinner	Holkar sätts upp vid passage av naturvärdesobjekt.
<b>torNSEglare</b>	EN	Vanlig häckfågel i området	Svagt missgynnad om hålträdd försvinner	Högstubbar skapas om hålträdd påträffas
<b>trana</b>	FD	Vanlig förbiflyttare och sporadiskt häckande	Ökad risk för kollisioner	Fågelavvisare kommer att sättas upp vid passage av betesmarken vid Snäckviken (Kagghamra) och odlingsmarken vid Fagersjön.
<b>trädlärka</b>	FD	Vanlig häckfågel i området	Påverkas ej	
<b>törnskata</b>	FD	Vanlig häckfågel i området	Påverkas ej	
<b>vaktel</b>	NT	Sporadiskt förekommande	Påverkas ej	



Art	Klassning	Bedömd förekomst	Bedömd påverkan	Skyddsåtgärder
<b>årta</b>	EN	Sällsynt häckfågel vid Snäckviken	Låg risk för kollisioner	Fågelavvisare kommer att sättas upp vid passage av betesmarken vid Snäckviken (Kagghamra) och odlingsmarken vid Fagersjön.
<b>ängspiplärka</b>	NT	Häckfågel i området	Gynnad av ledningsgatan	
<b>ärtsångare</b>	NT	Häckfågel	Påverkas ej, gynnas förmodligen av ledningsgatan eftersom den nyttjar bryn till denna.	

## 5 REFERENSER

Ahti, T. m.fl. 1968. Vegetation zones and their sections in north-western Europe. *Annales Botanici Fennici*. 5:169 – 211.

ArtDatabanken SLU. 2020. [www.artfakta.se](http://www.artfakta.se) (besökt 2019-11-10)

Gärdenfors, U. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala

Haas, F., Ottvall, R., Green, M. 2015. Metodkatalog för fågelinventering vid Vattenfalls vindkraftsprojekt. Vattenfall.

Nordiska ministerrådet. 1984. Naturgeografisk regionindelning av Norden. 2 uppl. ISBN 91-38-08239-X

**BESTÄLLARE** Vattenfall Eldistribution AB

**UTFÖRARE** Sweco AB

**ANSVARIG** David Rocksén

**INVENTERING** Jon Andersson, Christer Olsson, Vesa Jussila, Thomas Birkö och David Rocksén.

**RAPPORT** Thomas Birkö

**GRANSKNING** David Rocksén

